

32 Rewolucja francuska

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXV. Rewolucje XVIII w.

Uczeń:

3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej;

4) ocenia znaczenie rewolucji francuskiej z perspektywy politycznej, gospodarczej i społecznej.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: V 1789, 14 VII 1789, 26 VIII 1789, 1791, 1792, 1793, 1793–1794, 1794, 1795
- postaci: Ludwika XVI, Marii Antoniny, Emmanuela Josepha Sieyès, Marie Josepha de La Fayette'a, Olympe de Gouges, Maksymiliana Robespierre'a, Georges'a Dantona

ROZUMIE

- pojęcia: stan trzeci, Zgromadzenie Narodowe, Zgromadzenie Konstytucyjne (Konstytuanta), Wielka Rewolucja Francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, kluby polityczne, jakobini, kordelierzy, terror jakobiński, wielki terror, przewrót termidoriański, burżuazja, dyktatoriat

POTRAFI

- przedstawić genezę rewolucji francuskiej z uwzględnieniem czynników społecznych, gospodarczych i politycznych
- scharakteryzować przebieg rewolucji francuskiej
- omówić znaczenie zdobycia Bastylji dla budowy mitu rewolucji francuskiej
- omówić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
- wyjaśnić okoliczności, w jakich Francja została republiką
- opisać okres wielkiego terroru
- omówić skutki rewolucji francuskiej
- ocenić znaczenie rewolucji francuskiej dla dziejów świata

I. WPROWADZENIE

Zwracamy uwagę na fakt, że oprócz amerykańskiej rewolucji w XVIII w. doszło do jeszcze jednego zrywu o podobnej skali. Miejscem poważnych przemian stała się Francja.

II. ROZWINIĘCIE

Odtwarzamy film *Co wywołało rewolucję francuską?* ▶ i prosimy o wynotowanie na jego podstawie przyczyn rewolucji we Francji.

Po zakończeniu filmu wybrane osoby odczytują swoje odpowiedzi. Zapisujemy na bieżąco podawane przyczyny na tablicy, a następnie dzielimy je na te, które miały bezpośrednie znaczenie oraz te, które o wybuchu rewolucji przesądziły w mniejszym stopniu.

Następnie, posiłkując się treścią podrozdziału *Wybuch rewolucji francuskiej* (s. 338–339), nakreślamy sytuację z pierwszych miesięcy rewolucji. Zadajemy pytanie:

▶ Jakie znaczenie dla ludu Paryża miało zdobycie Bastylii?

Mówimy, że jednym z najważniejszych momentów rewolucji było uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela. Prosimy uczniów o wykonanie poleceń 2 i 3 z podręcznika (s. 339) na podstawie tekstu źródłowego (m4, s. 339).

Opowiadamy o ustanowieniu monarchii konstytucyjnej. Zwracamy uwagę na sytuację wewnętrzną Francji (ucieczka elit, niezdecydowanie monarchy, po której stronie sporu stanąć, pojawienie się klubów politycznych). Polecamy uczniom, aby przyjrzeni się grafice (m5, s. 340), przeczytali jej opis i wykonali polecenie 1 (s. 340).

Mówimy o słabnącej z tygodnia na tydzień pozycji politycznej Ludwika XVI. Prosimy uczniów o przeczytanie fragmentu *Francja republiką* (s. 342–343) oraz podpisu do ilustracji ukazującej ścięcie monarchy (m8, s. 342), a następnie zadajemy pytania:

- ▶ Jak wieści o wybuchu i przebiegu rewolucji przyjęli władcy innych państw?
- ▶ Co się zmieniło w sposobie zarządzania francuską armią?
- ▶ W jakich okolicznościach doszło do ogłoszenia Francji republiką?
- ▶ Co doprowadziło do stracenia Ludwika XVI?

Podkreślamy, że rządy jakobinów opierały się na przemocy i okrucieństwie wobec przeciwników politycznych i wrogów rewolucji. Z czasem terror narastał i zaczął obejmować coraz więcej grup społecznych. Dyktatura jakobinów przeszła do historii jako okres wielkiego terroru. Polecamy uczniom lekturę tekstu źródłowego z podręcznika (m11, s. 345) będącego ilustracją tamtego czasu we Francji i prosimy o wykonanie polecenia 3 (s. 345).

Następnie, korzystając z podrozdziału *Przewrót termidoriański* (s. 345–346) w podręczniku, omawiamy zmiany wprowadzone przez jakobinów w dziedzinie religii oraz w kalendarzu. Zwracamy uwagę na wydarzenie nazwane przewrotem termidoriańskim i opowiadamy o jego konsekwencjach.

III. PODSUMOWANIE

Prosimy uczniów o przeczytanie podrozdziału *Znaczenie rewolucji francuskiej* (s. 346), a następnie inicjujemy dyskusję pod tym samym tytułem.

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują polecenie 2 z podsumowania w podręczniku (s. 347).